
ДИСКУСИИ

ДВА ПРОЦЕСУАЛНИ АРГУМЕНТА ЗА ОТГОВОРНОСТТА НА НАСЛЕДНИКА, ПРИЕЛ ПО ОПИС

Васил Петров*

1. Двете тези за отговорността на наследника, приел по опис

Приелият по опис наследник за разлика от наследника, приел направо, отговаря ограничено. Но какво означава това? По въпроса за естеството на ограничението на отговорността съществуват две противоречиви становища.

Според едното становище, което се споделя от голям брой автори в доктрината, при приемане на наследството по опис настъпва сливане на наследството и на личното имущество на приелия наследството наследник. Наследникът отговаря за наследствените задължения и с личното си имущество и следва да търпи принудително изпълнение и върху това имущество. Отговорността му е ограничена само от размера на наследството, разбиран като парична оценка, като стойност на актива на същото (*pro viribus hereditatis*). Според това становище за събиране на наследствените задължения кредиторите на наследството могат да прибегнат до изпълнение върху който и да е имот – наследствен или личен, чиято стойност е до тази на наследството.¹

* Съдия в Софийския районен съд, доктор по право.

¹ В този смисъл **Тасев, Хр.** Наследствено право на НР България. С.: Наука и изкуство, 1953, с. 124; **Тасев, Хр.** Българско наследствено право. 4. осн. прераб. изд. С.: Наука и изкуство, 1987, 119–120, както и по-новите редакции на този учебник от Г. Петканов и С. Тасев; **Цонов, Ал.** Коментар по Закона за наследството. С.: Върховен съд на Република България, 1993,

Според другото разбиране при приемане на наследството по опис не настъпва сливане на наследството и на личното имущество на наследника. Той отговаря за наследствените задължения с наследствената маса (*cum viribus hereditatis*), като съдебният изпълнител може да насочва изпълнение само към обекти в тази маса.²

152–153, **Розанис, С.** Задълженията на наследството и приемането по опис. – Собственост и право, 2003, № 10, 47–52; **Димитрова, Г.** За правното положение на наследника, приел наследството по опис. – Съвременно право, 2004, № 1, 27–28; **Петров, Веселин.** Приемане на наследство. С.: Сиела, 2014, с. 175; **Марков, М.** Семейно и наследствено право. Помагало. 6. прераб. и доп. изд. С.: Сиби, 2014, с. 260; **Марков, М.** – В: **Цанкова, Ц., Е. Матеева, М. Марков, Веселин Петров, Д. Танев, И. Георгиев.** Закон за наследството. Научноприложен коментар. С.: Труд и право, 2016, 597–598; **Маринов, Д.** Пасивна процесуална легитимация на наследниците на длъжника в изпълнителния процес. – Собственост и право, 2016, № 7, ери-онлайн; **Пандилов, Св.** Субекти в изпълнителния процес, които могат да искат замяна или прекратяване на способи по реда на чл. 443 ГПК. – Търговско и облигационно право, 2016, № 9, ери-онлайн; **Николов, Д., Д. Иванов.** Изпълнително производство по ГПК и ЗОЗ. С.: Сиела, 2016, с. 183; **Малчев, М.** Искът за наследство като средство за защита на правото на наследяване. С.: Сиела, 2019, 193–195; **Станева, А.** Приемане на наследството по опис (Някои дискуссионни въпроси). – В: Сборник научни изследвания в чест на професор Цанка Цанкова. Научна ред. проф. д. ю. н. Екатерина Матеева, доц. д-р Анна Станева. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2022, 222–232.

² **Телбизов, К.** – В: Основи на държавата и правото на Народна република България. Ч. II. С.: Наука и изкуство, 1953, 466–467; **Кожухаров, Ал.** Облигационно право. Общо учение за облигационното отношение. 3. доп. и прераб. изд. С.: Наука и изкуство, 1958, с. 439, с. 500; **Хинов, М.** Приемане и отказ при наследяване. С.: Наука и изкуство, 1977, 42–44; **Сталев, Ж.** Българско гражданско процесуално право. 3. доп. и прераб. изд. С.: Наука и изкуство, 1979, с. 592; **Мутафчиев, Г.** Изпълнително производство на НР България. С.: УИ „Климент Охридски“, 1989, с. 63; **Господинов, Г.** Наследството и делбата му. С.: СЮБ, 1995, с. 84; **Конов, Тр.** Възражение за изпълнен договор и право на задържане [1995]. – В: Подбрани съчинения, С.: Сиела, 2010, с. 415, бел. под линия № 246; **Цанкова, Ц.** Проблеми на приемането на наследството по опис. – Собственост и право, 2001, № 5 (неясно становище); **Корнезов, Л.** Гражданско съдопроизводство. Т. II. Съдебни и несъдебни производства. С.: Софи-Р, 2010, с. 296; **Аспарухова, К.** Наследяването по закон. С.: Сиела, 2012, 142–143, с. 63; **Петкова, Цв., А. Тонев.** Някои противоречия в практиката на съдилищата относно приемането на наследство от ненавършили пълнолетие лица. – Собственост и право, 2013, № 3, ери-онлайн; **Петров, Васил.** За отговорността на приелия наследството по опис наследник за наследствените дългове. – Професиона-

И двете становища са единодушни, че старото право урежда отговорност на наследника, приел по опис, само с наследствената маса. Според първата група автори обаче уредбата по ЗН от 1949 г. се различава от уредбата по отменения ЗН от 1889 г., тъй като предвижда сливане на наследствената маса и личното имущество на наследника, като ограничава отговорността на наследника само по стойност – до стойността на актива на наследството, до която стойност наследникът, приел по опис, е принуден да търпи изпълнение и върху личното имущество.³

2. Двама процесуални аргумента за отговорност *pro viribus hereditatis* на наследника, приел по опис

Най-скорошното изложение на тезата за отговорност по стойност е на доц. Анна Станева, която пространно⁴ обосновава аргументи в подкрепа на разбирането, че наследникът отговаря с наследствената маса и с личното имущество, слели се в едно, до размера на паричната оценка на актива на наследството. Освен

лен правен сайт на Стоян Ставру, <http://challengingthelaw.com/semеino-i-nasledstveno-pravo/za-otgovornostta-na-prielia-naslednik-po-opis/>, електронна публикация от 8.02.2015 г., разширен вариант в сп. „Норма“, 2017, № 1, 5–27, и **Петров, Васил**. Проблеми на българското наследствено право. Статии. Библиографии. С.: Нова звезда, 2021; **Градинарова, Т.** Гражданско-изпълнително производство. Курс лекции. Първа част. Русе: Изд. център при РУ „Ангел Кънчев“, 2015, с. 131; **Калайджиев, А.** Облигационно право. Обща част. 7. прераб. и доп. изд. С.: Сиби, 2016, с. 591; **Митева, Д.** – В: **Пунев, Бл., В. Гачев, Г. Хорозов, Д. Митева, Д. Танев, Е. Кръшкова, Ем. Балеvsка, К. Топалов, Кр. Влахов, М. Златарева, М. Обретенова, М. Бобатинов, Ст. Кюркчиев.** Граждански процесуален кодекс. Приложен коментар. С.: Труд и право, 2017, с. 1058, бел. № 217; **Петров, Венцислав.** Наследване на задължения и отговорност за завети. С.: Сиела, 2020, 280–296; **Тихолов, Ст.** Исторически аргументи за обосноваване отговорността на наследника, приел по опис (*cum viribus hereditatis*). Електронно издание „Предизвикай правото!“; <https://www.challengingthelaw.com/semеino-i-nasledstveno-pravo/istoricheski-argumenti-otgovornost-naslednik/>, електронна публикация от 17.01.2021 г.

³ В доктрината се среща изолирано становище, според което при приемането по опис не настъпва сливане на наследствената маса и личното имущество на наследника, приел по опис, но същевременно отговорността му е ограничена само от паричната оценка на актива от наследството (**Марков, М.** – В: **Цанкова, Ц., Е. Матеева, М. Марков, Веселин Петров, Д. Танев, И. Георгиев.** Цит. съч., 597–598).

⁴ **Станева, А.** Цит. съч., 222–232.

подробно доразвитие на всички досегашни доводи на авторите, застъпващи това становище, и обстойна критика на авторите на друго мнение с вече използвани доводи доц. Анна Станева се позовава на два нови – предимно процесуални – аргумента:

– В старото право е имало уреден случай на законна суброгация в чл. 158, т. 4 ЗЗД (1892) в полза на наследника, приел по опис, който е заплатил със свои пари дълговете на наследството, като тази хипотеза, свързана с ликвидацията на наследствените задължения при приемане на наследството по опис, е възниквала именно защото старото наследствено законодателство у нас е уреждало отговорност *cum viribus hereditatis*. В сега действащия ЗЗД и ЗН подобна хипотеза за законна суброгация обаче не е уредена и това е още един аргумент, че наследствената маса и лично то имущество се сливат и при приемане по опис⁵ и отговорността сега е *pro viribus hereditatis*.

– В чл. 326, ал. 2, изр. 1 ГПК (1952) и в идентичната разпоредба на чл. 429, ал. 2, изр. 1 ГПК е постановено, че издаденият изпълнителен лист срещу наследодателя може да бъде изпълняван и върху имуществото на неговите наследници, освен ако те установят, че са се отказали от наследството или са го приели по опис. Според доц. Станева тази разпоредба е законодателна грешка, доколкото подобна норма не е имало дори в периода, когато у нас отговорността е била *cum viribus hereditatis*.⁶ Такава разпоредба в процесуален закон според авторката води към неправилна съдебна практика, каквато се е разпространила – че съществувала някаква презумпция за приемане на наследството направо и че в тежест на наследника било да опровергае „презумпцията“, като докаже, че се е отказал или е приел по опис.

И двата аргумента са фактически неверни – първо, в сега действащото законодателство има законова разпоредба, предвиждаща суброгация на платилия с лични средства наследствени задължения наследник, приел по опис, и второ, в отмененото законодателство е имало разпоредба, идентична с тази в чл. 326, ал. 2, изр. 1 ГПК (1952) и чл. 429, ал. 2, изр. 1 ГПК.

⁵ Пак там, 227–228.

⁶ Пак там, 230–231.

3. Отговорността на наследника, приел по опис, по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК)

Разпоредбата, уреждаща законова суброгация на платилия наследник, е чл. 180, ал. 1, т. 5 ДОПК:

Лице, което изпълни чуждо публично задължение, установено с влязъл в сила акт и неизпълнено в сроковете за доброволно изпълнение, встъпва в правата на публичния взыскател по отношение на направените обезпечения и реда на вземането в производството по несъстоятелност или в изпълнителното производство срещу длъжника по реда на ГПК или на ДОПК, когато: изпълнителят задължението е наследник, приел по опис наследство, и е изпълнил със свои средства публичните задължения на наследодателя.

Освен тази разпоредба в ДОПК има и други разпоредби с наследственоправно значение. Налице са и особени правила, които уреждат отговорността на наследника – физическо лице, за публични задължения на наследодателя.

Съгласно чл. 168, т. 5 ДОПК публичното вземане се погасява: ...при смърт на физическото лице – след изчерпване на имуществото му, освен ако наследниците или други лица отговарят за публичното задължение. Това правило би могло да означава:

а. че отговорността на наследника по ДОПК е винаги ограничена само до наследството и няма нужда от приемане по опис;

б. че отговорността на наследника по ДОПК е както по ЗН и е в зависимост от това дали наследството е прието по опис, или не;

в. че е установена поредност (*exceptio ordinis*) – публичният изпълнител първо изпълнява принудително върху наследството и после върху личното имущество, освен ако не е прието по опис.

В данъчноправната литература е общоприето становището, че правилата относно правоприемството в гражданското право намират приложение и в данъчноправната материя.⁷ Конкретно при смърт на физическо лице – данъчен длъжник, се приема, че лицето замества своя наследодател във вече възникнало данъчно

⁷ Минкова, Г. Данъчни задължения. С.: Сиела, 2012, с. 179.

задължение, без да има друга връзка с данъчния фактически състав освен факта на наследяването, т.е. приема се принципното правило, че универсалното правоприемство при наследяването обхваща всички данъчни задължения на наследодателя – физическо лице.⁸ Относно чл. 168, т. 5 ДОПК се изтъква⁹, че след смъртта на задълженото лице действията по събиране на публичното вземане следва да се насочат към наследниците на физическото лице длъжник, ако има такива, съобразно дела им в наследството.¹⁰ Започналото принудително изпълнение се спира при смъртта на длъжника – физическо лице, докато не бъде прието наследството, но най-много за 6 месеца; след изтичането на шестмесечен срок от откриване на наследството и ако то не е прието, по искане на публичния изпълнител районният съдия определя срок за приемане или за отказ от наследството при условията и по реда на чл. 51 от Закона за наследството (ЗН). В този случай срокът за спиране се удължава със срока, даден от съда – чл. 222, ал. 1, т. 1 и чл. 222, ал. 4 ДОПК.

Моето становище е, че ДОПК установява особено правило, което частично дерогира правилата на ЗН. Отговорността на наследниците не е солидарна, а разделна, както по ЗН. Същевременно законът установява правилото, че и след смъртта на наследодателя – публичен длъжник, изпълнението продължава върху секвестрируемите обекти в наследствената маса и едва след това – върху личното имущество на наследниците. Ако са приели наследството по опис, на тях следва да се признае правото на ограничена отговорност по чл. 60, ал. 2 ЗН. В противен случай – при липса на приемане по опис – законът установява поредност на изпълнението – първо върху наследствената маса и след изчерпването ѝ – изпълнение върху личното имущество. При нарушаване на процесуалната забрана за насочване на изпълнението върху личното имущество на наследника той има правото на жалба

⁸ Пак там, 180–181.

⁹ **Александрова, В.** Погасяване на публични задължения – особени хипотези, при които други лица отговарят за публичното задължение. – Право, политика, администрация, 2016, № 2, електронно правно списание на ПИФ ЮЗУ, с. 16.

¹⁰ Пак там, с. 19.

срещу действията на публичния изпълнител по чл. 266, ал. 1 ДОПК пред директора на компетентната териториална дирекция чрез публичния изпълнител, а решението на последния – пред административния съд по местонахождението на компетентната териториална дирекция, чието решение е окончателно – чл. 268, ал. 2 ДОПК.

4. За т.нар. презумпция за приемане на наследство в изпълнителния процес

Разпоредбата на чл. 326, ал. 2, изр. 1 ГПК (1952) и чл. 429, ал. 2, изр. 1 ГПК е пряко продължение на съществувала у нас по време на действието на ЗН (1890) разпоредба на чл. 283 ЗН, а тя е дословен превод¹¹ на чл. 877 от френския Граждански кодекс (Code civil – CC) в първоначалната му редакция от 1803 г., действала до 31.12.2006 г.

Привеждам текстовете:

Чл. 283 ЗН (1890): Изпълнителните листове против починалия са също изпълнителни против наследника лично; обаче заимодавците не могат да искат изпълнението им освен осем дни след предявяването на тях лично или в местожителството на наследника.

Art. 877 CC (1803): Les titres exécutoires contre le défunt sont pareillement exécutoires contre l'héritier personnellement; et, néanmoins, les créanciers ne pourront en poursuivre l'exécution que huit jours après la signification de ces titres à la personne ou au domicile de l'héritier.

¹¹ Голяма част от разпоредбите на ЗН (1890) са заимствани от италианския Граждански кодекс от 1865 г., но не пряко, а през не особено добър руски превод на проф. Зарудний (Фаденхехт, И. Несъобразности и редакционни погрешки в Закона за наследството. – Списание на Юридическото дружество в София, г. II (1902/1903), № 1, с. 39). Конкретно обаче разпоредбата на чл. 283 ЗН (1890) е заимствана от art. 877 CC, тъй като в италианския кодекс няма подобна разпоредба. Вж. Венедиков, П. Система на българското наследствено право. 3 доп. изд. под ред. на д-р Св. Иванов с бележки на автора и на редактора. С.: ИК „П. Венедиков“, 2019, с. 286.

Последната разпоредба действа във Франция от 1803 г. и до сега.¹² Българският ѝ вариант е действал в периода на действие на отменения ЗН 1890–1949 г. и след кратко прекъсване е възстановен през 1952 г. с първия у нас ГПК.

Разумът на разпоредбата е прост: наследникът се смята за юридическо продължение на личността на наследодателя; ако няма разпоредба, запазваща изпълнителната сила, формирана след съдебен процес против наследодателя, наследствените кредитори ще бъдат принудени да водят нов исков процес за същото вземане, но вече против наследника, което е икономически нецелесъобразно, тъй като означава нови разноски.¹³

В нашата доктрина се е приемало, че разпоредбата на чл. 283 ЗН (1890) се прилага както по отношение на наследниците по закон, така и на тези по завещание, като е давала право на кредиторите да изпълняват и върху личното имущество на наследника.¹⁴ Също така обаче се е приемало, в съгласие и с френската доктрина, че срокът от 8 дни в тази разпоредба, а и изобщо правото на кредиторите по чл. 283 ЗН (1890) да изпълняват принудително не дерогира правата на наследника на размишление и правене на опис на наследственото имущество като прелюдия към едно приемане по опис или към отказ от наследство. Ако наследникът изрично заяви в срок такова намерение – за правене на опис и/или за размишляване, то наследствените кредитори не могат да изпълняват принудително и ще трябва да изчакат изпълнението на тези процедури.¹⁵ Ако обаче длъжникът наследник е редовно при-

¹² Новата редакция на art. 877 CC, в сила от 1.01.2007 г., гласи: „Le titre exécutoire contre le défunt l’est aussi contre l’héritier, huit jours après que la signification lui en a été faite“. („Изпълнителният лист против починалия е изпълнителен и против наследника осем дни след като му е предявен“). Промяната е редакционна, а не по същество, и цели лаконичност според сведенията на сайта на френския Сенат: <https://www.senat.fr/rap/105-343-1/105-343-1113.html>.

¹³ **Тончев, Д.** Коментар върху Закона за наследството. Т. V. 2. изд., съвършено допълнено и поправено. С.: Печ. „Т. Т. Драгиев & С-ие“, 1927, с. 292.

¹⁴ Пак там, 295–296. Естествено, не говорим за хипотезата на приемане на наследството по опис, при която изпълнението върху личното имущество на наследника за наследствен дълг е недопустимо при отговорността *cum viribus hereditatis*.

¹⁵ Пак там, с. 294; **Фаденхехт, Й.** Отричане от наследство в изпълнителното производство. – Правна мисъл, г. III (1937), № 1, 1–4.

зован за изпълнително действие и не се яви или се яви и участва без възражение в принудителното изпълнение, приема се, че мълчаливо е приел наследството¹⁶, и той следва да претърпи изпълнение за наследственото задължение както с наследствената маса, така и с личното си имущество.

Как обаче сега следва да се тълкува и прилага чл. 429, ал. 2 ГПК при сегашното наследствено право? Разликата между наследяването по ЗН (1890) и действащия ЗН обикновено се обобщава така: по отменения ЗН (1890) е действала системата на отказа, а сега действа системата на приемането на наследството.¹⁷ Всъщност това не е вярно – и при ЗН (1890) е вала системата на приемането.¹⁸ Малцина се сещат да отбележат, че в последните години на ЗН (1890) – в периода 1941–1949 г. – правилата са променени и е уредена давност за приемане на наследство, а не за отказ на наследство.¹⁹ В действителност между наследяването по ЗН (1890) и действащия ЗН поначало няма разлика във връзка с въпроса как се приема или как се отказва наследство – обикновено това става или с изрично изявление (отказ, понякога приемане), или с конклюдентни действия (приемането, мълчаливият отказ по чл. 207 ЗН (1890) = чл. 51, ал. 1 ЗН).

Между уредбата преди и сега има една голяма разлика, но тя е в друго направление – в това, че ЗН (1890) урежда два различни режима на приемане и отказ от наследство според това дали при откриване на наследството наследникът е във владение на наследственото имущество или се е бъркал в работите на наследството, или не. Ако е във фактическо владение, наследникът има кратък тримесечен срок да извърши изричен отказ или да се захване да прави опис на наследството като прелюдия към неговото приемане по опис или отказ; не го ли направи, се смята, че е приел, и то направо – чл. 215 ЗН (1890). Ако наследникът не е във факти-

¹⁶ Фаденхехт, Й. Цит. съч., с. 6.

¹⁷ Петров, Веселин. Цит. съч., 105–107; Марков, М. – В: Цанкова, Ц., Е. Матеева, М. Марков, Веселин Петров, Д. Танев, И. Георгиев. Цит. съч., с. 545, бел. № 15.

¹⁸ Вж. прецизия анализ на Петров, Венцислав. Цит. съч., 84–87.

¹⁹ Вж. Цанкова, Ц. Промените в наследственото право. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 1994, с. 111.

ческо владение на наследството, той може да приеме или да се откаже от наследството до изтичане на 20-годишната давност по чл. 205 ЗН (1890). Ако наследствените кредитори искат да узнаят волята на наследника по-рано, трябва да го приканят да се произнесе пред съда дали приема, или се отказва от наследството по реда на чл. 207 ЗН (1890) или чл. 217 ЗН (1890).²⁰

Действащият ЗН изоставя този двойствен режим.²¹ Сега редът по чл. 51, ал. 1 ЗН еднакво важи за всички наследници, независимо от това дали са във владение на наследството, или не. Срокът за приемане на наследство по опис по чл. 61, ал. 1 ЗН тече от узнаването за откриване на наследството, независимо от това дали наследникът владее, или не наследствени имущества.

Това ни връща към въпроса за приложението на чл. 429, ал. 2 ГПК. Той съдържа две изречения, които на пръв поглед си противоречат. Първото изречение сякаш несъмнено казва, че принудителното изпълнение е допустимо както против наследствената маса, така и против личното имущество на наследника и вискателят няма нужда да предприема действия по подканяне на наследника да приеме наследството; само ако наследникът длъжник сам се откаже от наследството или приеме по опис, то тогава изпълнението ще бъде прекратено или ще се концентрира върху наследствената маса. Напротив, второто изречение говори, че съдебният изпълнител администрира процедура по чл. 51, ал. 1 ЗН, т.е. изглежда, че едва след като длъжникът се произнесе по упражняването на правото на наследяване, вискателят може да предприеме принудително изпълнение.

Аз мисля, че противоречие няма и че изводите на доктрината при действието на чл. 283 ЗН (1890) са приложими и в днешно време – с тази разлика, че сега няма уреден осемдневен срок, а важи общият срок за доброволно изпълнение по ГПК, в рамките на който принудително изпълнение не може да се предприема. След изтичане на срока за доброволно изпълнение съдебният изпълнител е в правото да предприеме по молба или след овластяване на

²⁰ Фаденхехт, Й. Цит. съч., 2–3.

²¹ Фаденхехт, Й. Новият Закон за наследството. – Юридическа мисъл, г. IV (1949), № 2–3, с. 157.

взискателя принудително изпълнение както по отношение на наследствената маса, така и по отношение на личното имущество на наследника. Ако длъжникът наследник е редовно призован за изпълнително действие и не се яви или се яви и участва без възражение в принудителното изпълнение, трябва да се приеме, че мълчаливо е приел наследството, и следва да претърпи изпълнение за наследственото задължение както с наследствената маса, така и с личното си имущество. Ако било длъжникът наследник, било взискателят – наследствен кредитор, поиска провеждане на процедура по чл. 51, ал. 1 ЗН, то съдебният изпълнител я провежда и междувременно спира изпълнението. Същото важи и ако наследникът длъжник инициира пред съда производство по приемане на наследството по опис – и в този случай съдебният изпълнител следва да спре извършването на изпълнителни действия.

При липсата на активност у длъжника наследник важи първото изречение на чл. 422, ал. 2 ГПК и това положение може наистина условно да се оприличи на действие на оборима презумпция за приемане на наследството направо, що се отнася до процесуалните правомощия на съдебния изпълнител. Процесуалистите (проф. Ж. Сталев, доц. Т. Градинарова) използват именно термина „законова презумпция“. В исковия процес, разбира се, презумпция за приемане на наследството направо няма.²²

5. Заключение

Въпреки че тезата за отговорност *pro viribus hereditatis* има аурата на господстващо мнение, тази аура стъпва основно на това, че тя е застъпена в единствения засега ученик по българско наследствено право по ЗН от 1949 г. на Христо Тасев, по който поколения юристи са се учили. Винаги обаче е имало и продължава да нараства броят на авторите, които поддържат другата теза, която по-добре се съгласува със законовите разпоредби.

²² Вж. за критика на решение № 437/17.01.2012 г. по гр. д. № 70/2011 г. на ВКС, III г. о., което приема такава презумпция, у **Петров, Васил**. За приемането на наследство и доказването му – няколко спорни въпроса в практиката. – Адвокатски преглед, 2012, № 4, 41–47, както и **Марков, М.** – В: **Цанкова, Ц., Е. Матеева, М. Марков, Веселин Петров, Д. Танев, И. Георгиев**. Цит. съч., с. 645.